

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 01.06.2026
Sayı : 1895

10/4226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de genç işsizliğinin yüksek olmasının, üniversite mezunu gençlerin kendi alanlarında istihdam edilememesinin, KPSS'ye giren çok sayıda gencin yeterli kadro açılmaması nedeniyle atanamamasının, gençlerin düşük ücretli ve güvencesiz çalışma koşullarına yönelmek zorunda kalmasının, eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasındaki uyumsuzluğun ve nitelikli iş gücünün yurt dışına yönelmesinin ekonomik ve sosyal etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. 20/05/2026

Ahmet Bora YALGAN
Edirne

Cemal ENGİNYURT
İstanbul Milletvekili

Cafer ENEL
Erzincan Mv.

Ali Özdeniz
K. Malaz Mv.

Ahmet BEKER
Antakya Mv.

Fahri ÖZKAN
Kırklareli Mv.

Arhan Serdal
Bursa Mv.

UCAŞ KARASÖĞÜT
Sivas Mv.

Gizem ÖZCAN
Muğla Mv.

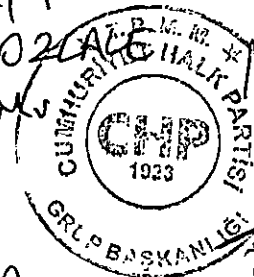
Hüseyin YILDIZ
Aydın Mv.

Hasan ÖZTÜRK
Bursa Milletvekili

Ümit ÖZDAĞ
İzmir Mv.

Veli Ağbaba
Malatya Mv.

Jüsel Taşkın
İzmir Mv.

Özgür Kocabırtık
İst. Mv.

GEREKÇE

Türkiye’de genç işsizliği uzun süredir önemli ekonomik ve toplumsal sorunlardan birisidir. Özellikle üniversite mezunu genç nüfus arasında işsizliğin yüksek seviyelerde seyretmesi, eğitimi aldığı alanda çalışma imkânı bulamayan gençlerin sayısındaki artış ve nitelikli iş gücünün yurt dışına yönelmesi, eğitim ve istihdam politikalarına ilişkin yapısal sorunları daha görünür hâle getirmektedir.

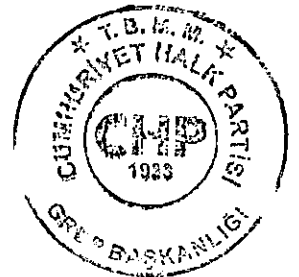
Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 15-24 yaş grubunda genç işsizlik oranı 2025 yılı itibarıyla yüzde 15,3 seviyesindedir. Genç kadınlarda işsizlik oranının daha yüksek seviyelerde seyretmesi ise sorunun genç kadınlar bakımından daha ağır sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Bu tablo, genç nüfusun önemli bir bölümünün üretim ve istihdam süreçlerinin dışında kaldığını göstermektedir.

Sorunun önemli boyutlarından biri de üniversite mezunu gençlerin eğitimi aldığı alan dışında çalışmak zorunda kalmasıdır. Öğretmenlik, mühendislik, hukuk, iletişim, sosyal bilimler ve sağlık alanları başta olmak üzere birçok bölümden mezun olan gençler, kendi uzmanlık alanlarında yeterli istihdam imkânı bulamamakta; farklı sektörlerde düşük ücretli veya nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Bu durum hem eğitim için harcanan kamusal kaynakların verimsiz kullanılmasına hem de nitelikli insan kaynağının atıl kalmasına neden olmaktadır.

Yükseköğretim sistemindeki plansız büyüme de genç işsizliği tartışmalarının önemli başlıklarından biridir. Yükseköğretim Kurulu verilerine göre Türkiye’de üniversite sayısı 208’e ulaşmıştır. Buna karşın üniversite ve bölüm kontenjanlarının ülkenin gerçek istihdam ihtiyacıyla uyumlu şekilde planlanamaması nedeniyle bazı alanlarda mezun sayısı hızla artarken; kamu ve özel sektörde aynı ölçüde nitelikli istihdam alanı oluşturulamamaktadır. Bu durum diplomalı işsizliğin büyümesine ve alan dışı çalışmanın yaygınlaşmasına yol açmaktadır.

Kamu personeli alımlarındaki yetersizlik de gençler açısından önemli bir sorun alanı oluşturmaktadır. Her yıl milyonlarca aday Kamu Personeli Seçme Sınavı’na (KPSS) girmesine rağmen sınırlı sayıdaki kadro nedeniyle çok sayıda genç atanamamaktadır. Özellikle öğretmenlik, sağlık, mühendislik ve çeşitli uzmanlık alanlarında yüksek puan almasına rağmen yıllarca atama bekleyen gençlerin sayısı artmaktadır. Bazı alanlarda kadro yetersizliği nedeniyle gençlerin ücretli, geçici veya güvencesiz çalışma biçimlerine yönelmek zorunda kaldığı görülmektedir.

Özel sektörde ise düşük ücret politikaları, deneyim şartı, kısa süreli sözleşmeler ve güvencesiz çalışma biçimleri gençlerin istihdam sorununu daha da derinleştirmektedir. Üniversite mezunu çok sayıda genç, uzun eğitim sürecine rağmen asgari ücret seviyesine yakın gelirlerle çalışmak zorunda kalmakta; kariyer planlaması, gelir güvencesi ve yaşam standardı bakımından ciddi belirsizliklerle karşı karşıya kalmaktadır.

Öte yandan son yıllarda nitelikli genç iş gücünün yurt dışına yönelmesi kamuoyunda en çok tartışılan konulardan biri hâline gelmiştir. Türk Tabipleri Birliği verilerine göre yalnızca 2024 yılında 2 bin 692 hekim yurt dışında çalışabilmek amacıyla "İyi Hal Belgesi" almıştır. Benzer şekilde mühendislik, yazılım, akademi ve teknoloji alanlarında eğitilmiş gençlerin yurt dışında kariyer planlamasına yöneldiği görülmektedir. Daha yüksek gelir, daha öngörülebilir çalışma koşulları, liyakat beklentisi ve yaşam standartlarına ilişkin kaygılar, gençlerin yurt dışına yönelmesinde etkili olmaktadır.

Genç işsizliği ve nitelikli istihdam sorunu yalnızca ekonomik değil; sosyal ve demografik sonuçlar da doğurmaktadır. Uzun süre iş bulamayan veya eğitimini aldığı alan dışında çalışmak zorunda kalan gençler bakımından gelir güvencesi, aile kurma, bağımsız yaşam ve gelecek planlaması açısından ciddi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Nitelikli insan kaynağının verimli şekilde değerlendirilememesi ise Türkiye'nin ekonomik üretkenliği ve bilimsel gelişimi açısından uzun vadeli riskler oluşturmaktadır.

Bu kapsamda; genç işsizliğinin nedenlerinin, üniversite mezunlarının kendi alanlarında istihdam edilememesine yol açan yapısal sorunların, KPSS'ye giren ancak atanamayan gençlerin durumunun, eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasındaki planlama sorunlarının, gençlerin düşük ücretli ve güvencesiz çalışma koşullarına yönelmesinin ve nitelikli iş gücünün yurt dışına gitmesine neden olan ekonomik ve sosyal etkenlerin tüm yönleriyle araştırılması; gençlerin nitelikli istihdama erişiminin güçlendirilmesi ve beyin göçünün azaltılması amacıyla alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

